

Títol del curs monogràfic

Economia feminista i economia de la cura per repensar la cooperació al desenvolupament

Any acadèmic: 2015-16

Dates de realització: 21, 22, 23, 25 i 26 de setembre de 2015.

Introducció

L'economia feminista i l'economia de la cura plantegen una proposta social alternativa al fonamentalisme del mercat capitalista. Integrar i desenvolupar la perspectiva de gènere no només és un assumpte de justícia i, per tant, un objectiu en si mateix, sinó que és part integral de l'enfocament de desenvolupament basat en drets. En aquest sentit esdevé imprescindible reconèixer i analitzar les dites estratègies per repensar la cooperació al desenvolupament i la cooperació universitària al desenvolupament (CUD) amb l'objectiu de promoure nivells més alts d'equitat i de benestar. Així, aquest curs monogràfic pretén abordar, sota el guiatge de dues expertes en la matèria, els aspectes més fonamentals de l'economia feminista i de l'economia de la cura, així com la perspectiva de gènere en l'àmbit de la CUD i de les universitats.

Objectius

Mòdul I: Economia feminista i economia de la cura per repensar la cooperació al desenvolupament

- Identificar els biaixos androcèntrics del discurs econòmic dominant i els processos de desigualtat de gènere que es produeixen en el funcionament de l'economia.
- Obtenir eines conceptuals i metodològiques per aplicar una perspectiva feminista, tant a la comprensió dels processos econòmics en general com a l'àmbit concret de la cooperació al desenvolupament.
- Reflexionar sobre el model de desenvolupament dominant, recuperant les esferes invisibilitzades de l'economia i obrint noves propostes teòriques i polítiques entorn de la sostenibilitat de la vida i/o el bon viure.
- Aprofitar els coneixements col·lectius del grup participant i la seva experiència professional per concretar els debats teòrics en les realitats i activitats quotidianes de cadascú.
- Reflexionar sobre les pràctiques quotidianes –tant de vida com d'accions col·lectives i de projectes en els quals estam involucrades les dones–, per analitzar si estarien dins d'una perspectiva d'economia feminista.

Mòdul II: La cooperació universitària al desenvolupament (CUD) amb enfocament de gènere

- Delimitar i definir la cooperació universitària al desenvolupament (CUD) des d'un enfocament de gènere en l'àmbit de les universitats espanyoles: genealogia, objectius, tipologies, normativa i documentació.
- Analitzar críticament i plantejar interrogants des dels feminismes entorn de la Universitat des de la seva funció social i de solidaritat internacional: quina universitat per a quin desenvolupament? I quin desenvolupament per a quina societat?
- Obtenir coneixements i eines conceptuals i teoricopràctiques entorn de gènere i gestió del coneixement en el marc de l'eficàcia de l'ajuda, així com en el del desenvolupament humà sostenible (DHS) i l'Agenda Post-2015.
- Reflexionar sobre les epistemologies del Sud: agencialitat de les "Dones del Sud", feminismes descoloniais, afinitats feministes, entre d'altres. I educar per a la vida des de les pedagogies feministes.

Modalitat, requisits i criteris de selecció

Modalitat: curs monogràfic bàsic.

En cas que les peticions superin el nombre de places disponibles, es prioritzarà:

- L'ordre d'inscripció (s'ha d'emplenar el formulari en línia).
- La participació d'una persona per organització o entitat.

Preu de la matrícula

Curs gratuït. El curs és cofinançat per la Direcció General de Cooperació i Immigració del Govern de les Illes Balears. La inscripció al curs comporta el **compromís d'assistir-hi**, i en cas de no poder assistir-hi, s'ha de comunicar a l'OCDS amb la màxima antelació possible, per facilitar que hi accedeixin altres persones interessades. El fet de no comunicar-ho pot ser causa d'exclusió en futures accions formatives vinculades a l'OCDS.

Durada i dates previstes

El curs és de 20 hores, distribuïdes en 5 sessions de 4 hores.

Horari: de 16.30 a 20.30 hores (excepte el dissabte dia 26 de setembre, de 9.30 a 13.30 hores).

Lloc de realització

Aula 6 de l'edifici Sa Riera, c/ de Miquel dels Sants Oliver, 2, Palma.

Titulació

Aquesta modalitat formativa permet inscriure's al curs complet o bé a algun dels dos mòduls que el conformen, i l'opció s'ha d'especificar al formulari d'inscripció. El certificat d'assistència es lliurarà a les persones que assisteixin al 80% de la selecció realitzada sempre.

Programa

Mòdul I. Economia feminista i economia de la cura per repensar la cooperació al desenvolupament, a càrrec de la Sra. Astrid Agenjo Calderón (12 hores).

21 de setembre

APROXIMACIONS A L'ECONOMIA FEMINISTA

1. Breu recorregut històric sobre la idea d'economia.
2. Les propostes de l'economia feminista:
 - 2.1. Primer moviment estratègic: ampliar el concepte d'economia i treball
 - 2.2. Segon moviment estratègic: desvelar la importància de les relacions de desigualtat entre gèneres en l'economia
 - 2.3. Tercer moviment estratègic: pretensió de transformació i acció política
3. Una visió integral del sistema econòmic: la sostenibilitat de la vida.
4. Les cures com a punt de vista estratègic:
 - 4.1. L'economia de les cures: origen, evolució i definicions

22 de setembre

L'ECONOMIA DE LA CURA: COM ES POT INTRODUIR EN LA COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT?

5. Característiques del model de desenvolupament imperant:
 - 5.1. Cercle viciós entre cures, desigualtat/precarietat/exclusió/pobresa
6. L'evolució de l'enfocament de gènere en el pensament oficial del desenvolupament.
7. Vinculació de l'economia de les cures amb els projectes de cooperació:
 - 7.1. Com es pot mesurar i fer visible l'economia de les cures
 - 7.2. Com es pot passar del micro al macro
 - 7.3. Economia de les cures "cap a dins" i "cap a fora"
 - 7.4. Eines per al cicle del projecte

23 de setembre

Taller pràctic: L'economia feminista com a proposta d'acció transformadora

Mòdul II. La cooperació universitària al desenvolupament (CUD) amb enfocament de gènere, a càrrec de la Sra. Estefanía Molina Bayón (8 hores)

25 de setembre

APROXIMACIONS A LA COOPERACIÓ UNIVERSITÀRIA AL DESENVOLUPAMENT DES D'UNA PERSPECTIVA DE GÈNERE

1. Definició, funcions i institucionalització de la CUD:
 - 1.1. Participació de les universitats en el sistema de cooperació i escenari de la CUD davant la crisi
2. CUD amb perspectiva de gènere a l'Estat espanyol: marc conceptual, teoricopràctic i eines per a l'aplicació:
 - 2.1. Definició, objectius, tipologies, normativa i documentació
 - 2.2. Gènere, gestió del coneixement i eficàcia de l'ajuda
3. Gènere en el marc global del desenvolupament Post-2015. Posicionament espanyol i la igualtat de gènere en

la lluita contra les desigualtats:

3.1. Igualtat de gènere i educació: transversalització, drets humans i apoderament de les dones en el marc del desenvolupament Post-2015

26 de setembre

REPENSAR LA UNIVERSITAT I LA COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT: PEDAGOGIES FEMINISTES PER A LA TRANSFORMACIÓ DELS CONEIXEMENTS

1. Epistemologies del Sud i del desenvolupament:

1.1. Prolegòmens al projecte MCD (modernitat/colonialitat/descolonialitat): la interseccionalitat i la colonialitat del gènere

1.2. Crítica a la instrumentalització del coneixement "raó instrumentalitzada" i a la construcció de la "dona del Tercer Món"

2. El postdesenvolupament i els feminismes crítics i "descolonials".

3. "Descolonitzar" la Universitat: aprenentatges i pedagogies feministes:

3.1. Propostes per a la millora de la CUD amb perspectiva de gènere a través dels aprenentatges

3.2. Una altra universitat és possible? Feminisme internacionalista, solidaritat internacional, suport mutu i accionar conjunts

Professorat

Astrid Agenjo Calderón, llicenciada en Economia i màster en Economia Internacional i Desenvolupament per la Universitat Complutense de Madrid (UCM). Realitza el doctorat a la Universitat Pablo de Olavide (UPO) de Sevilla en matèria d'economia feminista i Unió Europea, i aquí forma part del grup de recerca EcoEcoFem i de l'Observatori Gènere, Economia, Política i Desenvolupament (GEP&DO). Ha impartit docència en grau i postgraus nacionals i internacionals, i ha treballat com a consultora independent en matèria de cooperació internacional. Participa activament en moviments socials i feministes.

Estefanía Molina Bayón, llicenciada en Filosofia amb especialitat en Estudis Ilatinoamericans i de cooperació internacional al desenvolupament per la Universitat Autònoma de Madrid (UAM) i màster en Gènere i Desenvolupament de l'Institut Complutense d'Estudis Internacionals (ICEI-UCM). Realitza el doctorat sobre cooperació universitària al desenvolupament (CUD) amb perspectiva de gènere i gestió del coneixement. Personal investigador en formació (PIF) del Departament d'Antropologia Social i Pensament Filosòfic Espanyol (UAM). Ha treballat en diversos projectes vinculats a les polítiques de gènere en desenvolupament i amb organismes internacionals (ONU Dones) i organitzacions de dones i feministes d'altres països.

Metodologia

La metodologia es fonamenta en apartats teòrics i pràctics que es retroalimenten contínuament. Es pretén aportar una anàlisi contextualitzada que conformi un marc bàsic i també deixi oberts abundants elements per a la reflexió crítica i recerca personal. Les qüestions teòriques s'entrellacen amb l'anàlisi de vídeos, fotografies, vinyetes i retalls de premsa. Per tant, no es tracta de temàtiques tancades a la comunicació unidireccional, sinó que la participació a partir de la pròpia vivència serà un element clau.

Places

Màxim: 40

En cas d'assolir el nombre màxim de places al curs, s'aplicaran els criteris de prioritització.

Inscripció

Aquesta modalitat formativa permet inscriure's al curs complet o bé a alguns dels mòduls que el conformen, i l'opció s'ha d'especificar al formulari d'inscripció.

El formulari d'inscripció romandrà obert fins al dia **21 de setembre de 2015** o fins a completar el nombre màxim de places.

Per a més informació:

Tel.: 971 17 27 03 / ocds2@uib.es

Web: <http://cooperacio.uib.cat/>